

MONITORUL OFICIAL AL ROMÂNIEI

Anul XIV — Nr. 148

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRÂRI ȘI ALTE ACTE

Miercuri, 27 februarie 2002

SUMAR

	Pagina		Pagina
DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE			
Decizia nr. 4 din 15 ianuarie 2002 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 130 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 8/1996 privind dreptul de autor și drepturile conexe, modificată.....	1-3	Decizia nr. 27 din 29 ianuarie 2002 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 2 și 3 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 136/2000 privind modul de stabilire a plăților compensatorii și a ajutoarelor care se acordă personalului militar, precum și ale art. 8 alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 140/1999 cu privire la rectificarea bugetului de stat pe anul 1999.....	5-8
Decizia nr. 18 din 17 ianuarie 2002 privind excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 3 lit. a) alin. 5 și 6 și ale art. 51 alin. (1) lit. x) și alin. (2) din Ordonanța Guvernului nr. 27/2000 privind regimul produselor supuse accizelor, modificată și completată prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 134/2000	3-5		

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 4 din 15 ianuarie 2002

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 130 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 8/1996 privind dreptul de autor și drepturile conexe, modificată

Nicolae Popa — președinte
Nicolae Cochinescu — judecător
Constantin Doldur — judecător
Kozsokár Gábor — judecător
Lucian Stângu — judecător
Șerban Viorel Stănoiu — judecător
Ioan Vida — judecător
Gabriela Ghiță — procuror
Maria Bratu — magistrat-asistent

La apelul nominal lipsesc părțile, față de care procedura de citare este legal îndeplinită.

Reprezentantul Ministerului Public pune concluzii de respingere a excepției de neconstituționalitate, arătând că textele constituționale invocate în motivare nu sunt semnificative în soluționarea excepției.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, reține următoarele:

Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 130 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 8/1996 privind dreptul de autor și drepturile conexe, modificată, excepție ridicată de Societatea Comercială „TVR ALFA” — S.R.L. din Galați în Dosarul nr. 34/2001 al Tribunalului Galați — Secția comercială, maritimă și fluvială.

Prin Încheierea din 18 aprilie 2001, pronunțată în Dosarul nr. 34/2001, **Tribunalul Galați — Secția comercială, maritimă și fluvială a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 130 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 8/1996 privind dreptul de autor și drepturile conexe, modificată.** Excepția a fost ridicată de

Societatea Comercială „TVR ALFA” — S.R.L. din Galați într-un proces civil având ca obiect pretenții referitoare la dreptul de autor.

În motivarea excepției de neconstituționalitate se susține că prin aceste dispoziții „se încalcă dreptul titularului de a dispune de propriile înregistrări sonore, nelăsând posibilitatea unor asocieri directe, ci numai prin reprezentant, respectiv prin organismul de gestiune colectivă”, ceea ce în opinia autorului excepției ar contraveni prevederilor art. 37, 49 și 54 din Constituție.

Se mai susține că datorită formulării acestui text în mod greșit se ajunge să se interpreteze că utilizatorii *sunt obligați* să obțină din partea organismelor de gestiune colectivă, în schimbul unei remunerații, autorizații neexclusive, deși, potrivit art. 123 din Legea nr. 8/1996, „*Titularii drepturilor conexe își pot exercita drepturile recunoscute prin prezenta lege în mod personal sau, la cererea lor, prin organismele de gestiune colectivă*”.

De asemenea, se mai arată că pentru interpretarea corectă a prevederilor art. 130 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 8/1996 trebuie avute în vedere și următoarele dispoziții legale:

— art. 12 din Convenția internațională pentru protecția artiștilor interpreți sau executanți, a producătorilor de fonograme și a organismelor de radiodifuziune, încheiată la Roma la 26 octombrie 1961, la care România a aderat prin Legea nr. 76/1998, care prevede că „[...] *Legislația națională poate, în lipsa unei înțelegeri între cei interesați, să stabilească condițiile repartizării acestei remunerații*.”;

— dispozițiile art. 12 alin. 1 din Tratatul O.M.P.I. privind interpretările, execuțiile și fonogramele, adoptat la Geneva la 20 decembrie 1996, ratificat prin Legea nr. 206/2000, potrivit căreia producătorii de fonograme beneficiază de dreptul exclusiv de a autoriza punerea la dispoziție publicului a originalului și a exemplarelor fonogramelor lor prin vânzare sau prin orice alt transfer de proprietate.

Tribunalul Galați — Secția comercială, maritimă și fluvială apreciază că dispozițiile legale criticate nu contravin prevederilor constituționale invocate, deoarece acest text ar trebui coroborat cu cel al art. 123 alin. (1) din Legea nr. 8/1996, potrivit căreia „*Titularii dreptului de autor și ai drepturilor conexe își pot exercita drepturile recunoscute prin prezenta lege în mod personal sau, la cererea lor, prin organismele de gestiune colectivă*”.

Guvernul, în punctul său de vedere, apreciază excepția ca neîntemeiată, arătând că prevederile art. 130 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 8/1996 trebuie corelate cu cele ale art. 105 alin. (1) lit. c) și ale art. 123 alin. (1) din aceeași lege. Se consideră că textele constituționale invocate de autorul excepției nu sunt incidente în cauză. Cu privire la referirea autorului excepției la modul de interpretare a prevederilor art. 130 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 8/1996 se arată că, potrivit jurisprudenței constante a Curții, aspectele privind interpretarea și aplicarea legii sunt de competența instanțelor judecătorești.

Președinții celor două Camere ale Parlamentului nu au comunicat punctele lor de vedere.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctul de vedere al Guvernului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și dispozițiile Legii nr. 47/1992, reține următoarele:

Curtea Constituțională este competentă, potrivit dispozițiilor art. 144 lit. c) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (1), ale art. 2, 3, 12 și 23 din Legea

nr. 47/1992, republicată, să soluționeze excepția de neconstituționalitate ridicată.

Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie dispozițiile art. 130 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 8/1996 privind dreptul de autor și drepturile conexe, modificată.

Aceste dispoziții legale au următoarea redactare:

— Art. 130 alin. (1) lit. a): „*Organismele de gestiune colectivă au următoarele obligații:*

a) *să acorde utilizatorilor, prin contract, în schimbul unei remunerații, autorizații neexclusive de utilizare a operelor sau prestațiilor titularilor drepturilor, sub formă de licență neexclusive*.”;

Autorul excepției de neconstituționalitate susține că aceste dispoziții legale contravin art. 37, 49 și 54 din Constituție, potrivit căreia:

— Art. 37: „(1) *Cetățenii se pot asocia liber în partide politice, în sindicate și în alte forme de asociere.*

(2) *Partidele sau organizațiile care, prin scopurile ori prin activitatea lor, militează împotriva pluralismului politic, a principiilor statului de drept ori a suveranității, a integrității sau a independenței României sunt neconstituționale.*

(3) *Nu pot face parte din partide politice judecătorii Curții Constituționale, avocații poporului, magistrații, membrii activi ai armatei, polițiștii și alte categorii de funcționari publici stabilite prin lege organică.*

(4) *Asociațiile cu caracter secret sunt interzise.*”;

— Art. 49: „(1) *Exercițiul unor drepturi sau al unor libertăți poate fi restrâns numai prin lege și numai dacă se impune, după caz, pentru: apărarea siguranței naționale, a ordinii, a sănătății ori a moralei publice, a drepturilor și a libertăților cetățenilor; desfășurarea instrucției penale; prevenirea consecințelor unei calamități naturale ori ale unui sinistru deosebit de grav.*

(2) *Restrângerea trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o și nu poate atinge existența dreptului sau a libertății.*”;

— Art. 54: „*Cetățenii români, cetățenii străini și apatrizii trebuie să-și exercite drepturile și libertățile constituționale cu bună-credință, fără să încalce drepturile și libertățile celorlalți.*”

Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea constată că aceasta este neîntemeiată pentru considerentele ce urmează:

Dispozițiile legale criticate trebuie corelate cu dispozițiile art. 123 alin. (1) din Legea nr. 8/1996, conform căreia „*Titularii dreptului de autor și ai drepturilor conexe își pot exercita drepturile recunoscute prin prezenta lege în mod personal sau, la cererea lor, prin organismele de gestiune colectivă*”. Potrivit acestui text, producătorii de fonograme, în calitate de titulari ai unor drepturi conexe, pot opta pentru exercitarea în mod personal a drepturilor recunoscute prin Legea nr. 8/1996 sau, la cererea lor, prin organisme de gestiune colectivă. Raporturile dintre aceștia și utilizatori fiind de natură contractuală, acestora le sunt aplicabile regulile dreptului civil. Sub acest aspect Curtea constată că dispozițiile legale criticate nu contravin textelor constituționale invocate de autorul excepției de neconstituționalitate, excepția urmând să fie respinsă.

Curtea constată, de asemenea, că nu poate fi primită nici solicitarea autorului excepției privind interpretarea textului art. 130 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 8/1996, deoarece, potrivit art. 2 alin. (3) din Legea nr. 47/1992, republicată, „*Curtea Constituțională nu se poate pronunța asupra modului de interpretare și aplicare a legii, ci numai asupra înțelesului său contrar Constituției*”. Interpretarea legii este atributul suveran al instanței de judecată în opera de înfăptuire a justiției, iar controlul acestei interpretări se realizează prin exercitarea căilor de atac.

În acest sens este și jurisprudența Curții Constituționale, care s-a pronunțat, de exemplu, prin Decizia nr. 14 din 9 februarie 1999, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 110 din 17 martie 1999.

Pentru motivele expuse, în temeiul art. 144 lit. c) și al art. 145 alin. (2) din Constituție, precum și al art. 1–3, al art. 13 alin. (1) lit. A.c), al art. 23 și al art. 25 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, republicată,

CURTEA

În numele legii

DECIDE:

Respinge excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 130 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 8/1996 privind dreptul de autor și drepturile conexe, modificată, excepție ridicată de Societatea Comercială „TVR ALFA” — S.R.L. din Galați în Dosarul nr. 34/2001 al Tribunalului Galați — Secția comercială, maritimă și fluvială.

Definitivă și obligatorie.

Pronunțată în ședința publică din data de 15 ianuarie 2002.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE,
prof. univ. dr. **NICOLAE POPA**

Magistrat-asistent,
Maria Bratu

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 18

din 17 ianuarie 2002

privind excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 3 lit. a) alin. 5 și 6 și ale art. 51 alin. (1) lit. x) și alin. (2) din Ordonanța Guvernului nr. 27/2000 privind regimul produselor supuse accizelor, modificată și completată prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 134/2000

Nicolae Popa	— președinte
Nicolae Cochinescu	— judecător
Constantin Doldur	— judecător
Kozsokár Gábor	— judecător
Șerban Viorel Stănoiu	— judecător
Lucian Stângu	— judecător
Ioan Vida	— judecător
Paula C. Pantea	— procuror
Claudia Miu	— magistrat-asistent șef

Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 3 lit. a) alin. 5 și 6 și ale art. 51 alin. (1) lit. x) și alin. (2) din Ordonanța Guvernului nr. 27/2000 privind regimul produselor supuse accizelor, astfel cum a fost modificată și completată prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 134/2000. Excepția a fost ridicată de Societatea Comercială „Evany” — S.R.L. din Oradea în Dosarul nr. 4.182/2001 al Judecătoriei Oradea.

La apelul nominal se constată lipsa părților, față de care procedura de citare este legal îndeplinită.

Reprezentantul Ministerului Public solicită respingerea excepției de neconstituționalitate ca fiind neîntemeiată, întrucât prevederile legale criticate nu încalcă dispozițiile art. 41 alin. (8) din Constituție, potrivit cărora bunurile rezultate din infracțiuni sau contravenții pot fi confiscate în condițiile legii.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

Prin Încheierea din 27 iunie 2001, pronunțată în Dosarul nr. 4.182/2001, **Judecătoria Oradea a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a**

Cele stabilite de Curtea Constituțională prin decizia menționată își păstrează valabilitatea și în cauza de față, neexistând elemente noi de natură să determine modificarea jurisprudenței sale.

dispozițiilor art. 3 lit. a) alin. 5 și 6 și ale art. 51 alin. (1) lit. x) și alin. (2) din Ordonanța Guvernului nr. 27/2000 privind regimul produselor supuse accizelor, astfel cum a fost modificată și completată prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 134/2000. Excepția a fost ridicată de Societatea Comercială „Evany” — S.R.L. din Oradea în cadrul unui proces civil având ca obiect plângerea acesteia împotriva procesului-verbal de constatare și sancționare a contravențiilor, încheiat de comisarii Gărzii financiare Bihor.

În motivarea excepției de neconstituționalitate autorul acesteia susține că dispozițiile art. 3 lit. a) alin. 5 și 6, precum și ale art. 51 alin. (1) lit. x) și alin. (2) din Ordonanța Guvernului nr. 27/2000, astfel cum a fost modificată și completată prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 134/2000, contravin dispozițiilor art. 41 alin. (8) din Constituție, întrucât interzic utilizarea ca materie primă pentru fabricarea băuturilor alcoolice spirtoase a alcoolului etilic cu concentrația alcoolică sub 95,5% volum, obținută prin diluarea alcoolului etilic rafinat, fără să reglementeze și modul de folosire a materiei prime existente în stoc la data intrării în vigoare a ordonanței. De asemenea, se susține că și dispozițiile art. 51 alin. (2) ale aceluiași act normativ contravin aceluiași dispoziții constituționale, deoarece prevăd confiscarea întregii sume rezultate din vânzarea băuturilor alcoolice, fără să țină seama de faptul că peste 20% din aceste sume se cuvin statului sub formă de taxă pe valoarea adăugată și accize. Or, potrivit principiilor de drept se pot confisca bunurile rezultate din săvârșirea unor contravenții, nu și bunurile aparținătoare statului.

Exprimându-și opinia asupra excepției, instanța de judecată consideră că textele criticate sunt constituționale, întrucât măsura confiscării sumei rezultate din comercializarea

băuturilor alcoolice are natura unei sancțiuni aplicate agențului economic pentru încălcarea regimului comercializării băuturilor alcoolice, „statul cunoscând o despăgubire integrală, neavând relevanță faptul că din totalul sumei confiscate peste 20% ar constitui taxă pe valoarea adăugată și accize atâta vreme cât aceste sume și în situația în care nu ar fi incriminată fapta ar constitui venituri la bugetul de stat”.

În conformitate cu dispozițiile art. 24 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, republicată, încheierea de sesizare a Curții Constituționale a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului și Guvernului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate ridicate.

În punctul de vedere al Guvernului se arată că dispozițiile legale criticate nu încalcă prevederile art. 41 alin. (8) din Constituție. Argumentul invocat de autoarea excepției, în sensul că nu pot fi confiscate sume aparținând statului sub formă de taxă pe valoarea adăugată și accize, nu poate fi reținut, fiind irelevant în cazul dat, deoarece confiscarea operează în condițiile legii, în acord cu prevederile constituționale care sancționează dobândirea de bunuri prin săvârșirea unei contravenții.

Președinții celor două Camere ale Parlamentului nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctul de vedere al Guvernului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și dispozițiile Legii nr. 47/1992, reține următoarele:

Curtea constată că a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 144 lit. c) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (1), ale art. 2, 12 și 23 din Legea nr. 47/1992, republicată, să soluționeze excepția de neconstituționalitate ridicată.

Obiectul excepției de neconstituționalitate îl formează dispozițiile art. 3 lit. a) alin. 5 și 6, precum și cele ale art. 51 alin. (1) lit. x) și alin. (2) din Ordonanța Guvernului nr. 27/2000 privind regimul produselor supuse accizelor, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 42 din 31 ianuarie 2000, astfel cum a fost modificată și completată prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 134/2000, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 476 din 30 septembrie 2000, dispoziții care au următorul cuprins:

— Art. 3 lit. a) alin. 5 și 6: „*Se interzic comercializarea în vrac și utilizarea ca materie primă pentru fabricarea băuturilor alcoolice spirtoase a alcoolului etilic cu concentrația alcoolică sub 95,5% în volum, obținută prin diluția alcoolului etilic rafinat.*”

Se interzice comercializarea în vrac a băuturilor alcoolice spirtoase, indiferent de concentrația alcoolică a acestora, cu excepția cazurilor în care agenții economici producători livrează băuturile alcoolice spirtoase în vrac agenților economici care le achiziționează în scopul îmbutelierii, fără a modifica caracteristicile și concentrația alcoolică a produsului, și numai în baza contractelor scrise încheiate cu aceștia.”;

— Art. 51 alin. (1) lit. x): *Constituie contravenție următoarele fapte, dacă, potrivit legii penale, nu sunt considerate infracțiuni: [...]*

x) comercializarea în vrac a băuturilor alcoolice spirtoase, indiferent de concentrația alcoolică a acestora, fără contracte

scrise din care să rezulte activitatea de îmbuteliere, precum și utilizarea acestor băuturi ca materie primă pentru fabricarea altor băuturi spirtoase;”;

— Art. 51 alin. (2): „*Contravențiile prevăzute la alin. (1) se sancționează după cum urmează: [...]*

— cu amendă de la 100.000.000 lei la 200.000.000 lei, confiscarea produselor sau, în cazul în care acestea au fost vândute, confiscarea sumelor rezultate din această vânzare, cele prevăzute la lit. v) și x) [...].”

Autorul excepției susține că dispozițiile art. 3 lit. a) alin. 5 și 6, precum și cele ale art. 51 alin. (1) lit. x) din Ordonanța Guvernului nr. 27/2000, introduse prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 134/2000, sunt contrare prevederilor art. 41 alin. (8) din Constituție, potrivit cărora „*Bunurile destinate, folosite sau rezultate din infracțiuni ori contravenții pot fi confiscate numai în condițiile legii*”. Se susține că dispozițiile criticate nu prevăd modul de folosire a materiei prime existente în stoc la data intrării în vigoare a ordonanței completatoare.

Examinând această susținere, Curtea constată că modul de valorificare a băuturilor alcoolice existente în stoc la agenții economici a fost reglementat prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 181 din 26 octombrie 2000 privind instituirea monopolului de stat asupra comercializării alcoolului, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 551 din 8 noiembrie 2000, precum și prin Normele metodologice privind procedurile tehnice pentru declararea de către agenții economici producători a stocurilor de alcool brut, alcool etilic rafinat și alcool tehnic, preluarea cantităților de alcool de către stat, precum și metodologia de stabilire a accizelor, plata acestora, formularistica și documentele fiscale necesare, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 1.190 din 28 noiembrie 2000, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 621 din 30 noiembrie 2000. Prin urmare critica potrivit căreia agenții economici nu pot valorifica băuturile alcoolice spirtoase pe care le aveau în stoc la data intrării în vigoare a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 134/2000 nu are suport real cu atât mai mult cu cât această ordonanță a intrat în vigoare, potrivit art. III, la data de 15 octombrie 2000, dată ulterioară publicării (30 septembrie 2000), ceea ce a permis agenților economici să ia cunoștință de schimbările legislative intervenite și să acționeze în sensul valorificării cantităților de alcool rămase în stoc. Pentru aceste considerente Curtea constată că prevederile examinate nu contravin dispozițiilor art. 41 alin. (8) din Constituție.

În ceea ce privește critica de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 51 alin. (2) din același act normativ criticat Curtea Constituțională constată, de asemenea, că și aceasta este neîntemeiată, urmând să fie respinsă.

Astfel se reține că este dreptul legiuitorului să stabilească atât regimul produselor supuse impozitelor indirecte (taxa pe valoarea adăugată și accize), cât și cadrul legal de valorificare a băuturilor alcoolice, în așa fel încât să stăvilească activitățile ilicite cu aceste produse. Instituirea de norme de conduită implică și instituirea de sancțiuni, în speță sancțiuni contravenționale constând inclusiv în confiscarea cantităților de băuturi alcoolice care fac obiectul contravenției sau confiscarea contravalorii acestora, atunci când băuturile au fost vândute cu încălcarea regimului legal. Această sancțiune este justificată, în temeiul art. 41 alin. (8) din Constituție, care prevede că bunurile destinate, folosite sau rezultate din contravenții pot fi confiscate în condițiile legii.

Pentru considerentele expuse, în temeiul art. 41 alin. (8), al art. 144 lit. c) și al art. 145 alin. (2) din Constituție, precum și al art. 13 alin. (1) lit. A.c), al art. 23 și al art. 25 din Legea nr. 47/1992, republicată,

CURTEA

În numele legii

DECIDE:

Respinge excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 3 lit. a) alin. 5 și 6 și ale art. 51 alin. (1) lit. x) și alin. (2) din Ordonanța Guvernului nr. 27/2000 privind regimul produselor supuse accizelor, modificată și completată prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 134/2000, excepție ridicată de Societatea Comercială „Evany” — S.R.L. din Oradea în Dosarul nr. 4.182/2001 al Judecătorei Oradea.

Definitivă și obligatorie.

Pronunțată în ședința publică din data de 17 ianuarie 2002.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE,
prof. univ. dr. **NICOLAE POPA**

Magistrat-asistent șef,
Claudia Miu

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 27

din 29 ianuarie 2002

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 2 și 3 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 136/2000 privind modul de stabilire a plăților compensatorii și a ajutoarelor care se acordă personalului militar, precum și ale art. 8 alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 140/1999 cu privire la rectificarea bugetului de stat pe anul 1999

Nicolae Popa	— președinte
Costică Bulai	— judecător
Nicolae Cochinescu	— judecător
Constantin Doldur	— judecător
Kozsokár Gábor	— judecător
Petre Ninosu	— judecător
Șerban Viorel Stănoiu	— judecător
Lucian Stângu	— judecător
Ioan Vida	— judecător
Gabriela Ghiță	— procuror
Mihaela Senia Costinescu	— magistrat-asistent

Pe rol se află soluționarea excepțiilor de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 2 și 3 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 136/2000 privind modul de stabilire a plăților compensatorii și a ajutoarelor care se acordă personalului militar, precum și a dispozițiilor art. 8 alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 140/1999 cu privire la rectificarea bugetului de stat pe anul 1999, excepții ridicate de Aurel Oprea, Ion Drăghici, Toaderi Prisecaru și Elena Petrache în dosarele nr. 4.525/2001, nr. 4.526/2001, nr. 4.527/2001 și nr. 4.528/2001 ale Tribunalului București — Secția a V-a civilă și de contencios administrativ și de Constantin Ionașcu în Dosarul nr. 4.987/2001 al Tribunalului București — Secția a IV-a civilă, în litigii cu Ministerul Apărării Naționale și Ministerul Finanțelor Publice.

La apelul nominal se prezintă autorii excepțiilor Aurel Oprea, Toaderi Prisecaru, Elena Petrache și Constantin Ionașcu, personal, și Ion Drăghici, prin procurator, precum și părțile, Ministerul Apărării Naționale și Ministerul Finanțelor Publice, prin consilieri juridici.

Curtea, din oficiu, pune în discuție conexarea dosarelor nr. 367C/2001, nr. 368C/2001, nr. 369C/2001 și nr. 418C/2001 la Dosarul nr. 366C/2001, având în vedere

că obiectul excepțiilor de neconstituționalitate este identic în toate cauzele enumerate.

Autorii excepției, reprezentanții părților, precum și reprezentantul Ministerului Public apreciază ca fiind întrunite condițiile conexării. În consecință, pentru o mai bună administrare a justiției, Curtea, în temeiul art. 164 alin. 1 și 2 din Codul de procedură civilă și al art. 16 din Legea nr. 47/1992, republicată, dispune conexarea dosarelor anterior menționate la Dosarul nr. 366C/2001.

Cauza fiind în stare de judecată, procuratorul Dimitrie Dan Raiciu, în numele tuturor autorilor excepțiilor, solicită admiterea excepțiilor de neconstituționalitate. În motivarea susținerilor sale sunt invocate dispozițiile art. 16 din Constituție, care statuează principiul egalității în drepturi a cetățenilor, ale art. 15 alin. (2) privind principiul neretroactivității legii și ale art. 78 privind intrarea în vigoare a legii. De asemenea, reprezentantul autorilor excepțiilor învederează Curții că înțelege să renunțe la judecarea excepției de neconstituționalitate cu privire la art. 3 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 136/2000.

Reprezentantul Ministerului Public apreciază ca fiind neîntemeiate excepțiile ridicate, menționând că autorii acestora solicită, în realitate, o decizie de interpretare a textelor de lege criticate care să ajute instanțele de judecată la aplicarea acestora. În ceea ce privește dispozițiile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 140/1999 se apreciază că, datorită caracterului tranzitoriu al ordonanței, aceasta a avut o aplicabilitate temporară, excepția de neconstituționalitate fiind, sub acest aspect, inadmisibilă, potrivit art. 23 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, republicată.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, reține următoarele:

Prin încheierile din 10 septembrie 2001, pronunțate în dosarele nr. 4.525/2001, nr. 4.526/2001, nr. 4.527/2001 și nr. 4.528/2001, **Tribunalul București — Secția a V-a civilă și de contencios administrativ** și, respectiv, prin Încheierea din 21 septembrie 2001, pronunțată în Dosarul nr. 4.987/2001, **Tribunalul București — Secția a IV-a civilă au sesizat Curtea Constituțională cu excepțiile de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 2 și 3 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 136/2000 privind modul de stabilire a plăților compensatorii și a ajutoarelor care se acordă personalului militar, precum și ale art. 8 alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 140/1999 cu privire la rectificarea bugetului de stat pe anul 1999**, excepții ridicate de Aurel Oprea, Ion Drăghici, Toaderi Prisecaru, Elena Petrache și, respectiv, Constantin Ionașcu în litigii cu Ministerul Apărării Naționale și Ministerul Finanțelor Publice pentru pretenții bănești.

În motivarea excepțiilor autorii acestora susțin că plățile compensatorii și celelalte ajutoare care se acordă personalului militar disponibilizat, trecut în rezervă sau pensionat, precum și modul de impozitare a sumelor acordate au fost reglementate în mod contradictoriu prin diferite acte normative succesive (Legea nr. 80/1995, Ordonanța Guvernului nr. 7/1998, Legea nr. 138/1999, Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 140/1999 și Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 136/2000), unele dispoziții ale acestora fiind contrare Constituției. Astfel art. 2 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 136/2000 încalcă prevederile art. 16 alin. (1) din Constituție, întrucât nu prevede aplicabilitatea acestui act normativ și persoanelor trecute în rezervă anterior datei de 22 septembrie 2000, creând în acest mod o situație discriminatorie față de persoanele trecute în rezervă după această dată. Art. 3 din aceeași ordonanță de urgență încalcă principiul neretroactivității legii, prevăzută la art. 15 alin. (2) din Constituție, întrucât, deși ordonanța a intrat în vigoare la 22 septembrie 2000, prevede că modul de impozitare stabilit prin acest act normativ se aplică începând cu data de 1 ianuarie 2000. În ceea ce privește dispozițiile art. 8 alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 140/1999 autorii excepțiilor consideră că acestea încalcă prevederile art. 78 din Constituție, întrucât ordonanța, care a intrat în vigoare la 24 septembrie 1999, dispune amânarea intrării în vigoare a Legii nr. 138/1999 până la 1 decembrie 1999, deși această lege era deja în vigoare începând cu data de 1 august 1999.

Tribunalul București, Secția a IV-a civilă și Secția a V-a civilă și de contencios administrativ, apreciază că excepția ridicată este nefondată și propune respingerea ei.

În conformitate cu dispozițiile art. 24 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, republicată, încheierile de sesizare au fost comunicate președinților celor două Camere ale Parlamentului, precum și Guvernului, pentru a-și formula punctele de vedere cu privire la excepțiile de neconstituționalitate ridicate.

Președintele Camerei Deputaților, în punctul său de vedere, apreciază că excepțiile de neconstituționalitate nu sunt întemeiate sub nici un aspect. Astfel „dispozițiile art. 2 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 136/2000 nu contravin prevederilor art. 16 alin. (1) din Constituția României”, tratamentul juridic diferit fiind determinat de perioada diferită de aplicare, întrucât „o lege aplicabilă la un anumit moment și oportună datorită situației economico-financiare existente poate peste un anumit interval de timp să devină inefficientă și să necesite anumite modificări date de schimbarea împrejurărilor ce au stat la baza emiterii ei”. De asemenea, „dispozițiile art. 3 din Ordonanța de urgență

a Guvernului nr. 136/2000 nu contravin principiului neretroactivității legii prevăzută în art. 15 alin. (2) din Constituția României”, întrucât „legislația fiscală suportă nenumărate modificări în timpul unui an, regulile fiscale pe anul respectiv își produc efectele în anul următor, globalizarea operând la sfârșitul anului fiscal”. Nici dispozițiile art. 8 alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 140/1999 nu încalcă prevederile constituționale, întrucât prin aceste texte legale „s-a suspendat aplicarea legii până la data de 1 decembrie 2000. Suspendarea aplicării legii nu afectează intrarea acesteia în vigoare, fapt ce s-a produs, în respectul prevederilor constituționale, la data prevăzută în textul legii, suspendarea nu contravine Legii fundamentale, intervenind printr-un act normativ de tipul ordonanței de urgență. Suspendarea legii operează de la data de 23 septembrie 1999 până la data de 1 decembrie 1999”.

Guvernul, în punctul său de vedere, apreciază că excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 2 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 136/2000 este inadmisibilă, întrucât „motivele invocate de autorii excepției nu vizează, în realitate, neconstituționalitatea dispozițiilor legale criticate, ci modul de interpretare și aplicare a dispozițiilor Ordonanței Guvernului nr. 7/1998 și ale Legii nr. 138/1999 (menționate la art. 1 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 136/2000), în legătură cu modul de stabilire a plăților compensatorii și ajutoarelor acordate personalului militar trecut în rezervă, în condițiile legii, prin corelare cu dispozițiile legale privind impozitul pe venituri, în vigoare la data plății acestora”, ceea ce „este de competența instanțelor judecătorești, iar nu a Curții Constituționale”. Excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 3 din aceeași ordonanță de urgență se apreciază ca fiind neîntemeiată, „întrucât data de 1 ianuarie 2000, la care se face referire în cuprinsul acestor dispoziții legale, este data aplicării Ordonanței Guvernului nr. 73/1999 privind impozitul pe venit, care stabilește regimul juridic al impozitării veniturilor realizate începând cu această dată”. Cu privire la art. 8 alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 140/1999 se consideră, în același punct de vedere, că excepția de neconstituționalitate este, de asemenea, inadmisibilă conform art. 23 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, republicată, întrucât „Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 140/1999 cu privire la rectificarea bugetului de stat pe anul 1999 [...] și-a încetat aplicarea la data intrării în vigoare a Legii nr. 76/2000 privind bugetul de stat pe anul 2000, așadar, nu mai este în vigoare”.

Președintele Senatului nu a transmis punctul său de vedere.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctul de vedere al președintelui Camerei Deputaților și cel al Guvernului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, susținerile părților, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și dispozițiile Legii nr. 47/1992, reține următoarele:

Curtea Constituțională constată că a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 144 lit. c) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (1), ale art. 2, 3, 12 și 23 din Legea nr. 47/1992, republicată, să soluționeze excepțiile de neconstituționalitate ridicate.

În ceea ce privește cererea autorilor excepțiilor de renunțare la judecarea excepției de neconstituționalitate cu privire la art. 3 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 136/2000, Curtea reține că, potrivit jurisprudenței sale, o asemenea renunțare este inadmisibilă. Astfel, prin Decizia nr. 136 din 21 octombrie 1998, publicată în Monitorul

Oficial al României, Partea I, nr. 448 din 24 noiembrie 1998, s-a arătat că în materie de jurisdicție constituțională „nu își poate găsi aplicarea principiul disponibilității, întrucât acesta este propriu procesului civil, iar nu unei proceduri de drept public, cum este aceea a soluționării obiecției de neconstituționalitate“. Aceste considerente își găsesc aplicabilitatea și în cauza care face obiectul prezentei decizii.

În plus, potrivit art. 25 din Regulamentul de organizare și funcționare a Curții Constituționale, adoptat prin Hotărârea Plenului Curții Constituționale nr. 12 din 4 noiembrie 1997, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 308 din 12 noiembrie 1997, „*O dată legal sesizată, Curtea procedează la examinarea constituționalității, nefiind aplicabile dispozițiile referitoare la suspendarea, întreruperea sau stingerea procesului*“.

Față de cele de mai sus renunțarea autorilor excepției de neconstituționalitate la soluționarea acesteia nu împiedică realizarea în continuare a controlului de constituționalitate.

Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie dispozițiile art. 2 și 3 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 136 din 14 septembrie 2000, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 462 din 22 septembrie 2000, aprobată prin Legea nr. 130 din 3 aprilie 2001, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 170 din 4 aprilie 2001, precum și dispozițiile art. 8 alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 140 din 23 septembrie 1999 cu privire la rectificarea bugetului de stat pe anul 1999, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 465 din 24 septembrie 1999, aprobată prin Legea nr. 44 din 12 aprilie 2000, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 162 din 18 aprilie 2000. Aceste dispoziții legale au următoarea redactare:

— Art. 2 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 136/2000: „*Baza de calcul a soldei lunare nete o constituie solda lunară brută din ultima lună de activitate, din care se scade o sumă calculată prin aplicarea asupra acesteia a baremului lunar de impozitare, în vigoare la data stabilirii soldei lunare nete.*“

Baremul lunar de impozitare este cel prevăzut de Ordonanța Guvernului nr. 73/1999 privind impozitul pe venit“;

— Art. 3 din aceeași ordonanță: „*Plățile compensatorii și ajutoarele prevăzute la art. 1, plătite începând de la data de 1 ianuarie 2000, nu sunt supuse globalizării.*“;

— Art. 8 alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 140/1999: „*(2) Prevederile Legii nr. 138/1999 privind salarizarea și alte drepturi ale personalului militar din instituțiile publice de apărare națională, ordine publică și siguranță națională, precum și acordarea unor drepturi salariale personalului civil din aceste instituții se aplică începând cu data de 1 decembrie 1999.*“

Prevederile constituționale invocate de autorii excepției ca fiind încălcate sunt următoarele:

— Art. 15 alin. (2): „*Legea dispune numai pentru viitor, cu excepția legii penale mai favorabile.*“;

— Art. 16 alin. (1): „*Cetățenii sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără privilegii și fără discriminări.*“;

— Art. 78: „*Legea se publică în Monitorul Oficial al României și intră în vigoare la data publicării sau la data prevăzută în textul ei.*“

Examinând excepțiile de neconstituționalitate, Curtea constată că acestea sunt neîntemeiate și urmează să fie respinse. În ceea ce privește dispozițiile art. 2 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 136/2000, în motivarea criticilor de neconstituționalitate este invocată

încălcarea prevederilor art. 16 alin. (1) din Constituție. Astfel se consideră că prin aplicarea noului mod de calcul al soldei lunare nete doar în cazul personalului militar trecut în rezervă după data de 22 septembrie 2000, data intrării în vigoare a ordonanței, cei trecuți în rezervă anterior acestei date sunt dezavantajați, aplicându-li-se un tratament discriminatoriu. Curtea constată că principiul egalității consacrat de art. 16 alin. (1) din Constituție nu înseamnă uniformitate, așa încât la situații diferite trebuie să corespundă un tratament juridic diferențiat. Trecerea în rezervă anterior, respectiv ulterior, datei de 22 septembrie 2000 generează situații juridice diferite, fapt care justifică reglementarea unor tratamente diferite. Sub acest aspect susținerile autorilor excepțiilor de neconstituționalitate conform cărora Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 136/2000 trebuia să prevadă că aceasta „este aplicabilă tuturor celor trecuți în rezervă după intrarea în vigoare a Ordonanței nr. 73/1999 privind impozitul pe venit“ sunt neîntemeiate cu atât mai mult cu cât o eventuală prevedere a aplicabilității actului normativ pentru situații din trecut ar avea efect retroactiv și ar contraveni dispozițiilor art. 15 alin. (2) din Constituție. Pe de altă parte, chiar dacă reglementarea pretinsă de către autorii excepției ar fi necesară și justificată, integral sau în parte, această problemă nu poate fi privită decât ca o problemă de oportunitate și de opțiune a legiuitorului, a cărei rezolvare intră în competența exclusivă a acestuia.

Cu privire la dispoziția art. 3 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 136/2000 Curtea constată că aceste texte legale nu sunt contrare prevederilor art. 15 alin. (2) din Constituție. Cu toate că ordonanța prevede aplicarea noului mod de impozitare pentru plățile făcute începând de la data de 1 ianuarie 2000, deși actul normativ a intrat în vigoare la data de 22 septembrie 2000, este de reținut că aceste dispoziții legale urmăresc aplicarea principiului general (consacrat atât prin Ordonanța Guvernului nr. 73 din 27 august 1999 privind impozitul pe venit, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 419 din 31 august 1999, cât și prin Ordonanța Guvernului nr. 7 din 19 iulie 2001 privind impozitul pe venit, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 435 din 3 august 2001, care a abrogat și înlocuit Ordonanța Guvernului nr. 73/1999), potrivit căruia impozitul pe venit are caracter global și anual. În consecință, în cursul anului de exercițiu financiar modul de calcul al impozitului pe veniturile periodice poate fi modificat pentru întregul an, urmând ca după expirarea anului să se facă regularizarea prin compararea impozitului plătit cu cel global datorat, ținându-se seama și de eventualele venituri realizate din alte surse. Prin reglementarea neglobalizării plăților făcute cu titlu de plăți compensatorii sau alte ajutoare s-a urmărit punerea de acord a modului de impozitare a acestor venituri cu cel aplicabil la impozitarea veniturilor de natură salarială.

În ceea ce privește excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 8 alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 140/1999 Curtea constată că și aceasta este neîntemeiată și, în consecință, urmează să fie respinsă. Drepturile bănești pretinse de autorii excepțiilor, a căror acordare a fost amânată prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 140/1999, au fost reglementate prin Legea nr. 138 din 20 iulie 1999 privind salarizarea și alte drepturi ale personalului militar din instituțiile publice de apărare națională, ordine publică și siguranță națională, precum și acordarea unor drepturi salariale personalului civil din aceste instituții, publicată în Monitorul Oficial al României,

Partea I, nr. 347 din 22 iulie 1999, care la art. 31 alin. (1) și (2) prevede: „(1) La trecerea în rezervă sau direct în retragere, cu drept la pensie, cadrele militare, pentru activitatea depusă, în funcție de vechimea efectivă ca militar și ca salariat civil în cadrul ministerelor și instituțiilor centrale prevăzute la art. 1, beneficiază de un ajutor neimpozabil stabilit în raport cu solda lunară brută avută în luna schimbării poziției de activitate. [...]

(2) Cadrele militare în activitate trecute în rezervă, cu drept de pensie de serviciu, înainte de împlinirea vârstei prevăzute de reglementările în vigoare, mai beneficiază, pentru fiecare an rămas până la limita de vârstă, de un ajutor egal cu două solde lunare brute neimpozabile.“

Conform dispozițiilor art. 69 din Legea nr. 138/1999 „Acordarea drepturilor bănești reglementate prin prezenta lege se va face în limita fondurilor bugetare aprobate anual ministerelor și instituțiilor centrale prevăzute la art. 1“, respectiv pentru anul 1999, în limita fondurilor aprobate prin Legea bugetului de stat pe anul 1999 nr. 36/1999, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 97 și 97 bis din 8 martie 1999, cu rectificările ulterioare, inclusiv prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 140/1999.

Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 144 lit. c) și al art. 145 alin. (2) din Constituție, precum și al art. 1–3, al art. 13 alin. (1) lit. A.c), al art. 23 și al art. 25 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, republicată,

CURTEA

În numele legii

DECIDE:

Respinge excepțiile de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 2 și 3 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 136/2000 privind modul de stabilire a plăților compensatorii și a ajutoarelor care se acordă personalului militar, precum și a dispozițiilor art. 8 alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 140/1999 cu privire la rectificarea bugetului de stat pe anul 1999, excepții ridicate de Aurel Oprea, Ion Drăghici, Toaderi Prisecaru și Elena Petrache în dosarele nr. 4.525/2001, nr. 4.526/2001, nr. 4.527/2001 și nr. 4.528/2001 ale Tribunalului București — Secția a V-a civilă și de contencios administrativ și de Constantin Ionașcu în Dosarul nr. 4.987/2001 al Tribunalului București — Secția a IV-a civilă.

Definitivă și obligatorie.

Pronunțată în ședința publică din data de 29 ianuarie 2002.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE,
prof. univ. dr. **NICOLAE POPA**

Magistrat-asistent,
Mihaela Senia Costinescu

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI — CAMERA DEPUTAȚILOR

Regia Autonomă „Monitorul Oficial”, str. Izvor nr. 2–4, Palatul Parlamentului, sectorul 5, București,
cont nr. 2511.1–12.1/ROL Banca Comercială Română — S.A. — Sucursala „Unirea” București
și nr. 5069427282 Trezoreria sector 5, București (alocat numai persoanelor juridice bugetare).

Adresa pentru publicitate: Centrul pentru relații cu publicul, București, șos. Panduri nr. 1,
bloc P33, parter, sectorul 5, tel. 411.58.33 și 411.97.54, tel./fax 410.77.36.

Tiparul : Regia Autonomă „Monitorul Oficial”, tel. 490.65.52, 335.01.11/2178 și 402.21.78,
E-mail: ramomrk@bx.logicnet.ro, Internet: www.monitoruloficial.ro